Виробництво на умовах давальницької сировини в Україні

1. Що таке давальницька сировина та режим переробки

2. Обмеження у використанні давальницької сировини

3. Умови застосування режиму переробки

4. Відповідальність за порушення умов режиму переробки

5. Умови реекспорту (вивезення) готової продукції

6. Еквівалентні товари

7. Відходи та залишки

8. Рекомендації щодо умов договору переробки

В

1. Що таке давальницька сировина та режим переробки

Україна знаходиться на кордоні з Європейським Союзом, а також має хороші логістичні зв'язки з західними країнами. Саме тому Україна є ідеальним місцем для іноземних компаній, які виробляють продукцію на умовах давальницької сировини та постачають таку продукцію своїм західним клієнтам. Протягом багатьох років митним режимом переробки користувалися переважно постачальники автомобільних запчастин, текстильні компанії та виробники меблів, які в основному виробляють продукцію вручну.

Згідно з законодавством України давальницька сировина – це сировина (матеріали, напівфабрикати, комплектуючі вироби, енергоносії), що є власністю одного суб'єкта (замовника) і передаються іншому суб'єкту (виробнику) для виробництва готової продукції, з подальшим передаванням або поверненням такої продукції.

При цьому, до операцій із давальницькою сировиною належать операції, в яких сировина замовника на конкретному етапі її переробки становить не менше 20% загальної вартості готової продукції.

Українське законодавство дозволяє тимчасово ввозити іноземні товари на митну територію України в митному режимі переробки на строк до одного року. При цьому строк встановлюється індивідуально в залежності від необхідного процесу переробки. Перебіг строку починається в кожному випадку з дати ввезення товарів, що підлягають переробці, на митну територію України. Товари поміщаються у митний режим переробки з повним звільненням від сплати митних платежів за умови подальшого реекспорту продуктів переробки. Такі товари не підлягають сертифікації.

2. Обмеження у використанні давальницької сировини

Однак, у рамках проєктів з переробки на давальницьких умовах не можна ввозити м'ясо та їстівні субпродукти. Під ці обмеження підпадає також одяг й інші товари, що були у вжитку. Також у цей митний режим не можна ввозити товари, в результаті переробки яких утворюється брухт чорних сплавів або кольорових металів, а також напівфабрикати.

Крім того, у процесі переробки іноземних товарів не допускається використання українських товарів (крім палива та енергії), на які закон встановлює вивізне мито.

Уряд України може встановлювати додаткові обмеження, умови або послаблення для окремих товарів. При цьому, переробка товарів (сировини), які вже були поміщенні у режим переробки на момент введення нових правил, завершується на умовах, що діяли на момент поміщення таких товарів в режим переробки.

Угода про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом, яка набула чинності у 2016 році, також сприяє залученню іноземних інвестицій у переробну промисловість.

3. Умови застосування режиму переробки

Заяву про надання дозволу на переробку на умовах давальницької сировини подає власник товарів до митних органів України; протягом 5 робочих днів відповідний дозвіл надається безкоштовно. Однак, перед видачею дозволу, тобто, зазвичай, у самій заяві, переробне підприємство повинно довести, що воно має достатню інфраструктуру, а також технологічне обладнання, виробничі та складські приміщення. Також заявник має можливість встановити, чи відповідає він вимогам спеціального митного режиму переробки в Україні; для цього можна отримати попереднє рішення митних органів.

Зверніть увагу: наразі строки надання дозволів можуть змінюватись залежно від роботи енергетичної інфраструктури та поточної ситуації в місці розташування митного органу, що впливає на його роботу.

Подаючи заяву на отримання дозволу на переробку на умовах давальницької сировини необхідно надати, серед іншого, зовнішньоекономічний контракт, що містить технологічні схеми переробки, конкретний обсяг і термін виконання робіт, а також графік переробки (це не стосується ремонту товарів) з інформацією про всі етапи переробки.

Кількість операцій з переробки не обмежена. Операції з переробки можуть включати власне переробку товарів (зокрема їх механічну обробку), операції зі складання або розбирання, використання окремих товарів, які сприяють або полегшують процес виробництва компенсаційних товарів, а також ремонт товарів (у тому числі модернізацію, калібрування, реставрацію та налагодження).

Товари, що ввозяться на митну територію України, та виготовлена в режимі переробки продукція підлягають митному контролю. Серед іншого, здійснюється перевірка відповідності обсягу виходу продуктів переробки кількості, зазначеній у зовнішньоекономічному контракті. У разі проведення

складних операцій з переробки можуть також залучатися експерти.

4. Відповідальність за порушення умов режиму переробки

Українська компанія, якій надано дозвіл на виробництво продукції на умовах давальницької сировини, несе відповідальність за порушення процедури переробки. У разі порушення відповідного законодавства України на неї може бути накладено штраф.

Якщо компанія, яка отримала такий дозвіл, не дотримується митного законодавства України, дозвіл може бути відкликаний. У такому разі розпочаті операції з переробки повинні бути завершені у 20-денний строк з дня анулювання дозволу, а товари, що були ввезені в Україну у митному режимі переробки, повинні бути вивезені за межі митної території або поміщені в інший митний режим протягом 30 днів з дня анулювання дозволу.

Якщо розпочаті операції з переробки не можуть бути завершені у 20-денний строк без непоправної шкоди для товарів або технологічного обладнання, вони повинні бути завершені відповідно до графіку переробки, а продукти переробки повинні бути вивезені або поміщені в інший митний режим протягом 10 наступних днів.

5. Умови реекспорту (вивезення) готової продукції

Українські товари або компоненти, використані в процесі переробки, підлягають митному оформленню при експорті готової продукції. Експорт готової продукції може здійснюватися через іншу митницю, а не лише через ту, через яку сировина ввозилась в Україну.

Також можливо здійснити переробку товарів для вільного обігу на території України. Для цього продукт переробки має бути поміщено в режим імпорту. Однак, така операція можлива за умови, що митний орган може впевнитися в тому, що продукти переробки були отримані саме з цих товарів та товари після переробки не можуть бути економічно вигідно відновлені до первинного стану.

6. Еквівалентні товари

Іноді виникають ситуації, коли переробка товарів відкладається через затримку поставки деяких компонентів для переробки. Однак це може бути вирішено за допомогою застосування еквівалентних товарів, тобто українських та іноземних товарів, які є ідентичними за описовими, кількісними та технічними характеристиками іноземним товарам, які вони замінюють.

При цьому, продукти, отримані в результаті переробки еквівалентних товарів, вважаються продуктами переробки іноземних товарів. Крім того, дозволяється здійснення реекспорту продуктів переробки, одержаних з використанням еквівалентних товарів, до ввезення товарів для переробки на митній території України або до завершення операцій з їхньої переробки.

7. Відходи та залишки

В процесі переробки можуть утворюватися відходи та/чи залишки. Ці відходи можливо умовно поділити на дві категорії:

- які мають господарську цінність (можуть бути використані для отримання прибутку);
- які жодної практичної цінності не мають.

Залишки або відходи, що мають господарську цінність та/чи можуть бути утилізовані, підлягають поміщенню в цьому стані у відповідний митний режим до закінчення строку переробки товарів. За бажанням декларанта такі залишки або відходи можуть декларуватися за одним класифікаційним кодом, за умови, що цьому коду відповідає найбільша ставка мита. Якщо до окремих товарів, які входять до зазначеної партії залишків, застосовуються передбачені законом заходи нетарифного регулювання, такий спосіб декларування не звільняє від додержання таких заходів.

Якщо відходи не мають господарської цінності, вони, з дозволу митного органу, підлягають видаленню відповідно до законодавства України до закінчення строку переробки товарів.

8. Рекомендації щодо умов договору переробки

Відповідно до законодавства України право власності на перероблені речі (якщо інше не передбачено окремими положеннями закону чи договору) належить власнику сировини. Однак у разі, якщо вартість переробки і створеної нової речі істотно перевищує вартість матеріалу, право власності на нову річ набуває за її бажанням особа, яка здійснила таку переробку (в разі відсутності відповідного регулювання, встановленого договором). Тому рекомендовано в договорі на переробку вказувати права кожної зі сторін на кожному з етапів переробки.

Згідно з українським законодавством право власності у замовника виникає з моменту передання готової продукції, якщо інше не встановлено договором. Переданням готової продукції вважається вручення такої продукції замовнику або визначеному перевізникові, організації зв'язку тощо для відправлення (в залежності від умов поставки, узгоджених сторонами в договорі).

Відповідно, під час розробки договорів переробки варто передбачати умови поставки, момент передачі права власності, а також правовий режим сировини та готової продукції на кожному етапі.

Крім того, необхідно передбачити резервні механізми переходу права власності на результат переробки (готову продукцію, залишки сировини, відходи) на випадок неможливості або відмови українського виконавця від підписання необхідної документації. Не зайвим буде також передбачити порядок дій на випадок виявлення невідповідності продукції за якістю/кількістю.

Також бажано передбачити право власності та відповідальність за відповідне оформлення та/або утилізацію відходів (залишків) переробки.

Слід також мати на увазі, що у зв'язку з воєнним станом в Україні певні транснаціональні розрахунки можуть бути ускладнені, через що може

виникнути затримка проведення платежів. Особливо це стосується валютних платежів з території України. Тому рекомендовано враховувати цю тимчасову особливість під час розрахунків, обчислення строків і підготовки договору.

Однак, законодавством передбачено, що замовник може розрахуватись за послуги з переробки частиною сировини, залишками та іншими товарами, що мають господарську цінність. Це може допомогти вирішити питання валютного регулювання. Однак, слід мати на увазі, що при переході права власності на частину сировини виникає обов'язок щодо зміни митного статусу такої сировини та сплати відповідних митних платежів та податків в Україні.